

Situacijska Soba

**** DOGAJANJE NA ZAHODNEM BALKANU ****

Časovnica pregleda: od 15. 11. 2022 do 30. 11. 2022.

[To poročilo je napisano na osnovi javno dostopnih virov, ki so odraz trenutnega stanja, ki se lahko hitro spremeni.]

Odnosi med Beogradom in Prištino:

- **(17. november)** V skupščini Kosova je zapriseglo devet poslancev Srbske liste in en predstavnik Civilne iniciative. Njihov prihod ni bil napovedan. Srbski predstavniki so po prisegi najavili bojkot institucij in zapustili dvorano tik pred vstopom premierja Albina Kurtija.
- **(17. november)** Po tem, ko je predsednica Kosova Vjosa Osmani razpisala volitve za 18. december v štirih občinah, v katerih so srbski predstavniki odstopili, so vse srbske stranke najavile bojkot lokalnih volitev na severu Kosova.
- **(19. november)** Srbi, ki so zapustili kosovske institucije podpisujejo pogodbe o delovnem razmerju s srbsko vlado, poroča *Al Jazeera Balkans*.
- **(21. november)** Na pogovorih v Bruslju 21. novembra med Kosovom in Srbijo ni bil dosežen dogovor glede registrskih tablic. Visoki predstavnik EU za zunanje zadeve in varnostno politiko Josep Borell je po sestanku dejal, da se kosovski premier z dogovorom ni strinjal.
- **(22. november)** Kosovski premier Albin Kurti je po posredovanju ZDA za 48 ur preložil uveljavitev druge faze odločitve o srbskih registrskih tablicah. Ta faza načrta vlade Kosova je predvidevala nalaganje glob imetnikom srbskih tablic.
- **(23. november)** Kosovo in Srbija sta dosegla dogovor glede registrskih tablic avtomobilov na severu Kosova, kar odpira pot voditeljem za pogajanja o celovitem sporazumu za rešitev statusa Kosova po francosko-nemškem predlogu.
- **(25. november)** Po kritikah kosovskega premierja Albina Kurtija na račun visokega predstavnika EU Josepa Borrella glede dialoga s Srbijo, ga je predsednica Vjosa Osmani obtožila favoriziranja Beograda in se zahvalila le ZDA za pomoč pri posredovanju dogovora glede registrskih tablic.

Črna gora:

- **(16. november)** Premier v tehničnem mandatu Dritan Abazović je pojasnil razrešitev direktorja Agencije za nacionalno varnost Sava Kentere. Agencija je nekaj mesecev pred njegovo razrešitvijo vodila dve kompleksni operaciji v zvezi s tihotapljenjem cigaret ter izgonom ruskih diplomatov in tujih državljanov, osumljenih, da so ruski obveščevalci. Premer Abazović pravi, da ga je razrešil zaradi nelogičnosti dejanj v omenjenih akcijah. Novinarji in opozicija ocenjujejo, da ni podal jasnih in konkretnih odgovorov.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

- **(17. november)** Več kot deset tisoč državljanov, podpornikov opozicije, je protestiralo pred črnogorsko skupščino z zahtevo po izrednih parlamentarnih volitvah. Vladi v tehničnem mandatu in parlamentarni večini očitajo, da rušita ustavno ureditev države in delujeta po interesih Rusije in Srbije. Shod je minil brez incidentov.
- **(18. november)** V črnogorskem parlamentu je propadel nov poskus dogovora med parlamentarnimi strankami o izvolitvi sodnikov ustavnega sodišča. Evropska unija je izrazila zaskrbljenost nad institucionalno krizo v državi.
- **(28. november)** Pred črnogorsko skupščino v Podgorici je znova, že tretjič ta mesec, potekal protestni shod. Opozicija pod vodstvom predsednika Demokratske partije socialistov (DPS) Mila Đukanovića zahteva izredne parlamentarne volitve in nasprotuje sedanji vladi, ki je po mnenju opozicije pro srbska in pro ruska.
- **(29. november)** Na višjem sodišču v Podgorici se je 29. novembra po šestih preložitvah začelo obnovljeno sojenje za poskus "državnega udara" na dan parlamentarnih volitev v Črni gori leta 2016. Spomnimo, parlamentarne volitve 16. oktobra 2016 je zaznamoval poskus »državnega udara«. Takrat je policija prejela skupino 20 državljanov Srbije, med katerimi je bil tudi upokojeni policijski general in nekdanji poveljnik srbske policije Bratislav Dikić. Kmalu za tem se je razvedelo, da za poskusom »državnega udara« stojijo tudi ruske službe, saj sta se na seznamu osumljencev znašla ruska državljana Eduard Šišmakov in Vladimir Popov, ki nista bila dosegljiva organom pregona.

Bosna in Hercegovina:

- **(16. november)** Novi člani predsedstva Bosne in Hercegovine (BiH) so zaprisegli in prevzeli štiriletni mandat. Toda Milorad Dodik, nekdanji član predsedstva BiH in novi predsednik entitete Republike srbske, je med nastopom hrvaškega člana predsedstva, Željka Komšića, zapustil dvorano. Oglasil se je na Twitterju in razložil, da je to storil zaradi Komšićevih laži med govorom. Pri tem ga je obtožil, da so ga v nasprotju z ustavo že četrtič izvolili Bošnjaki namesto Hrvati.
- **(24. november)** Predstavnik Bosne in Hercegovine pri Združenih narodih se je vzdržal glasovanja za resolucijo, ki obsoja kršenje človekovih pravic v Iranu, kar je izzvalo burne reakcije in številna vprašanja v državi.
- **(28. november)** Oliver Varhelyi, komisar EU za sosedstvo in širitev, je ob obisku v Sarajevu izrazil upanje, da bo BiH dodeljen status kandidatke v decembru.
- **(30. november)** Največja hrvaška stranka v BiH, Hrvaška demokratska skupnost (HDZ), je podpisala sporazum z osmimi bošnjaškimi strankam, ki so bile doslej na državni ravni v opoziciji. S tem dogovorom stranka Bakirja Izetbegovića SDA po več kot 20 letih verjetno ne bo več del vladajoče koalicije.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

Srbija:

- **(15. november)** Ministrstvo za obrambo Republike Srbije je pozvalo vse državljane Srbije, stare od 19 do 30 let, k prostovoljnemu služenju šestmesečnega vojaškega roka v srbski vojski.
- **(16. november)** V Srbiji je začel delovati multimedijski spletni portal ruske državne televizije Russia Today (RT) v srbskem jeziku – *RT Balkan*. Dogodek je sprožil burne reakcije poročevalca Evropskega parlamenta za Srbijo Vladimirja Bilčika, ki pravi, da država, ki je resna kandidatka za vstop v Evropsko unijo, ne bi smela biti center dezinformacij za Kremelj.
- **(16. november)** Medijska platforma *Radio Slobodna Evropa* je objavila, da je Beograd »v dveh dneh naredil tri korake« k Moskvi. Prvi je srečanje Aleksandra Vučića s Turkom Daudovim, svetovalcem čečenskega voditelja Ramzana Kadirova, ki je potekalo 15. novembra. Drugi korak je odprtje portala ruske državne televizije RT, 15. novembra, v Beogradu. Tretji pa se je zgodil 14. novembra, ko se je Srbija odločila vzdržati glasovanja v Generalni skupščini ZN, čeprav je podprla štiri prejšnje resolucije, ki obsojajo rusko agresijo v Ukrajini.
- **(17. november)** Predstavniki Albancev z juga Srbije so znova zahtevali enak status v državi kot Srbi na severu Kosova.
- **(28. november)** Disciplinska komisija Fife je sprožila postopek proti Nogometni zvezi Srbije zaradi zastave, ki je bila izobešena v njeni garderobi na tekmi med Brazilijo in Srbijo. Na zastavi je bilo Kosovo prikazano kot del Srbije. Zunanji minister Republike Srbije Ivica Dačić pravi, da z zastavo ni nič narobe. Fife pa je označil kot hinavsko.

Hrvaška:

- **(18. november)** Na Hrvaškem obeležujejo 31. obletnico zloma hrvaške obrambe Vukovarja in vojnega zločina nad Hrvati v Škabrnji, vasi v zaledju Zadra, ki se je prav tako zgodil 18. novembra 1991. Po zlomu vukovarske obrambe je bilo več tisoč ljudi odpeljanih v taborišča v Srbiji, na Ovčari, farmi v okolici Vukovarja, pa je bilo likvidiranih najmanj 264 ranjencev in civilistov iz vukovarske bolnišnice. Hrvaški premier je iz Vukovarja sporočil, da »sprava nima alternative«.
- **(23. november)** Nekaj dni po tem, ko je avstrijski notranji minister izrazil nasprotovanje razširitvi schengenskega območja in izrazil možnost, da bo Dunaj s prvim dnem prihodnjega leta blokiral vstop Hrvaške, je avstrijski kancler Karl Nehammer v Zagrebu dejal, da bo Avstrija podprla članstvo Hrvaške v schengenskem območju.
- **(25. november)** Ukrajinski obrambni minister Oleksi Reznikov se je hrvaški vladi zahvalil za pripravljenost pomagati Ukrajini pri usposabljanju ukrajinskih vojakov. O urjenju ukrajinskih vojakov na Hrvaškem se že več dni lomijo kopja. Minister za obrambo Banožić je predsedniku Republike Hrvaške Zoranu Milanoviću

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

poslal predlog sklepa o sodelovanju Hrvaške v misiji EU, ki med drugim vključuje usposabljanje nekaterih ukrajinskih vojakov, čemur Milanović v medijskih nastopih ves čas nasprotuje.

- **(28. november)** Slovenski predsednik Borut Pahor je 28. novembra pričel dvodnevni obisk na Hrvaškem. Gre za zadnji Pahorjev obisk v tujini, na katerem se je srečal s celotnim hrvaškim državnim vrhom. Pahor je poudaril, da moramo s sosedi imeti dobre, prijateljske in poštene odnose.

Severna Makedonija:

- **(24. november)** Bolgarski kulturni klub "Car Boris Tretji" s sedežem v Ohridu v Severni Makedoniji je bil ponovno tarča napada. Ohridska policija je ugotovila, da so neznani storilci streljali na okna in vrata kluba, incident pa je bil prijavljen na tožilstvo. Klub "Car Boris Tretji" so odprli 7. oktobra, doslej pa so ga napadli trikrat. Prvi napad se je zgodil po odprtju kluba v začetku oktobra, 21. novembra pa so klub napadli s kamenjem.

Albanija:

- **(27. november)** Albanija in Kosovo sta imela skupno parlamentarno zasedanje v Tirani ob 110. obletnici neodvisnosti Albanije, na katerem sta premierja obeh vlad spregovorila o trenutnih geopolitičnih napetostih in zadevah, s katerimi se soočajo Albanci doma in v tujini.

Ostalo:

- **(16. november)** Balkanska raziskovalna mreža (BIRN) je na dvodnevni konferenci predstavila rezultate raziskave v obliki interaktivnega zemljevida, ki prikazuje več kot 70 skrajno desnih in drugih ekstremističnih skupin v šestih državah Zahodnega Balkana.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

Viri/Dodatno branje:

Odnosi med Beogradom in Prištino:

Al Jazeera. (17. november 2022). Zastupnici sa sjevera Kosova položili zakletvu pa najavili bojkot institucija. Dostopno prek <https://balkans.aljazeera.net/videos/2022/11/17/zastupnici-sa-sjevera-kosova-polozili-zakletvu-pa-najavili-bojkot-institucija>

Radio Slobodna Evropa. (17. november 2022). Sve srpske partije bojkotuju lokalne izbore na severu Kosova. Dostopno prek: <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-srpske-opstine-izbori-kandidati-partije-bojkot/32135274.html>

Al Jazeera Balkans. (19. november 2022). Srbi koji su napustili institucije Kosova potpisuju radne ugovore s Vladom Srbije. Dostopno prek <https://balkans.aljazeera.net/videos/2022/11/19/srbi-koji-su-napustili-institucije-kosova-potpisuju-radne-ugovore-s-vladom-srbije>

Radio Slobodna Evropa. (21. november 2022). Bez dogovora Srbije i Kosova oko tablica nakon razgovora u Briselu. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/vucic-kurti-sastanak-brisel/32139315.html>

Radio Slobodna Evropa. (22. november 2022). Kurti odgodio izricanja kazni na 48 sati nakon prijedloga ambasade SAD na Kosovu. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-kurti-sad-tablice/32141767.html>

Radio Slobodna Evropa. (23. november 2022). Kosovo i Srbija postigli sporazum o registarskim tablicama. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/glavni-pregovara%C4%8Di-srbije-i-kosova-u-sredu-kod-laj%C4%8Daka/32144141.html>

Euractiv. (25. november 2022). Kosovo snubs EU, levies criticism following Serbia license plate deal. Dostopno prek <https://www.euractiv.com/section/politics/news/kosovo-snubs-eu-levies-criticism-following-serbia-license-plate-deal/>

Bosna in Hercegovina:

NI BiH. (16. November 2022). Dodik napustio inauguraciju u Predsjedništvu BiH dok je Komšić držao govor. Dostopno prek <https://ba.n1info.com/vijesti/dodik-napustio-inauguraciju-u-predsjednistvu-bih-dok-je-komsic-drzao-govor/>

Radio Slobodna Evropa. (24. november 2022). Neutralan stav o Iranu udruženja vide i kao poruku ženama u BiH. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/bih-suzdrzana-iran-un-ministarstvo-spoljnih-poslova/32147327.html>

Radio Slobodna Evropa. (28. november 2022). Várhelyi u Sarajevu: Nadam se da će BiH u decembru biti dodijeljen kandidatski status. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/varhelji-bih-status-eu/32152399.html>

Radio Slobodna Evropa. (30. november 2022). Poslije dvije decenije Izetbegović poražen, ali uporan. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/sda-ne-odustaje-od-ulaska-vlast-bih/32155791.html>

Črna gora:

Al Jazeera Balkans. (16. november 2022). Saslušanje o švercu cigareta, Abazović objasnio smjenu Kentere. Dostopno prek <https://balkans.aljazeera.net/videos/2022/11/16/saslusanje-o-svercu-cigareta-abazovic-objasnio-smjenu-kentere>

Radio Slobodna Evropa. (17. november 2022). Masovni antivladin protest u Podgorici za vanredne izbore. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/protest-crna-gora-podgorica-opozicija-ima-nas-izbori-ustav/32135744.html>

Al Jazeera Balkans. (18. November 2022). Institucionalna kriza u Crnoj Gori, propao pokušaj dogovora. Dostopno prek <https://balkans.aljazeera.net/videos/2022/11/18/institucionalna-kriza-u-crnoj-gori-propao-pokusaj-dogovora>

RTV SLO. (28. november 2022). V Črni gori znova množični protesti. Dostopno prek <https://www.rtv slo.si/svet/v-crni-gori-znova-mnozicni-protesti/649090>

Radio Slobodna Evropa. (29. november 2022). Ponavljanje suđenja optuženima za 'državni udar' u Crnoj Gori. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/crna-gora-ponovljeno-sudjenje-drzavni-udar/32154201.html>

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

Srbija:

RTV. (15. November 2022). V Srbiji pozivajo mlade k prostovoljnemu služenju vojaškega roka. Dostopno prek <https://www.rtvlo.si/svet/evropa/v-srbiji-pozivajo-mlade-k-prostovoljnemu-sluzenju-vojaskega-roka/647437>

Euractiv. (28. november 2022). Serbian FM says 'nothing wrong' with nationalist flag in football dressing room. Dostopno prek <https://www.euractiv.com/section/politics/news/serbian-fm-says-nothing-wrong-with-nationalist-flag-in-football-dressing-room/>

RTV SLO. (16. november 2022). V Srbiji začel delovati ruski portal RT Balkan v srbskem jeziku. Dostopno prek <https://www.rtvlo.si/svet/v-srbiji-zacel-delovati-ruski-portal-rt-balkan-v-srbskem-jeziku/647537>

Al Jazeera Balkans. (17. november 2022). Albanci traže ista prava kao Srbi na Kosovu. Dostopno prek <https://balkans.aljazeera.net/videos/2022/11/17/albanci-traze-ista-prava-kao-srbi-na-kosovu>

Radio Slobodna Evropa. (28. november 2022). Dačić ocenio kao licemeran potez FIFA da pokrene disciplinski postupak protiv reprezentacije Srbije. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/dacic-fifa-srbija-reprezentacija/32150824.html>

Hrvaška:

Radio Slobodna Evropa. (18. November 2022). Pomirba nema alternative, poruka je hrvatskog premijera iz Vukovara. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/hrvatska-vukovar-domovinski-rat-obljetnica/32137036.html>

HRT. (23. november 2022). Nehammer: Podržat ćemo Hrvatsku u pristupanju šengenskom prostoru. Dostopno prek <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/austrijski-kancelar-nehammer-u-posjetu-hrvatskoj-10456943>

NI HR. (25. november 2022). Ukrajinski ministar: Hvala Plenkoviću i Banožiću što će RH trenirati naše snage. Dostopno prek <https://n1info.hr/vijesti/ukrajinski-ministar-hvala-plenkovicu-i-banozicu-je-je-rh-trenirati-nase-snage/>

HRT. (28. november 2022). Predsjednik Slovenije Borut Pahor u državnom posjetu Republici Hrvatskoj. Dostopno prek <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/slovenski-predsjednik-borut-pahor-u-dvodnevnom-posjetu-hrvatskoj-10467542>

Albanija:

Euractiv. (28. november 2022). Albania, Kosovo hold joint parliamentary session, celebrate Albanian independence. Dostopno prek <https://www.euractiv.com/section/politics/news/albania-kosovo-hold-joint-parliamentary-session-celebrate-albanian-independence/>

Severna Makedonija:

Radio Slobodna Evropa. (22. november 2022). Doprinos 'stranog tijela' popravci makedonskog pravosuđa. Dostopno prek <https://www.slobodnaevropa.org/a/sjeverna-makedonija-pravosudje/32141231.html>

Pregled pripravil: **Igor Zidarič**

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.